

Plán péče
o
Přírodní rezervaci Dařenec

na období
2019 – 2028

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	2472
kategorie ochrany:	Přírodní rezervace
název území:	Dařenec
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	Výnos Ministerstva kultury ČSR
název právního předpisu:	Výnos ze dne 10. 2. 1969
orgán, který předpis vydal:	Ministerstvo kultury ČSR
číslo předpisu:	3.025/69-II/2
datum platnosti předpisu:	10. 02. 1969
datum účinnosti předpisu:	31. 05. 1969

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Moravskoslezský
okres:	Opava
obec s rozšířenou působností:	Hlučín
obec s pověřeným obecním úřadem:	Hlučín
obec:	Vřesina
katastrální území:	Vřesina u Opavy

Příloha č. M1:

M1: Orientační mapa s vyznačením území v měřítku 1: 10 000

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 786691 Vřesina u Opavy

číslo parcely podle KN	číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	druh pozemku podle KN	způsob využití pozemku podle KN	číslo listu vlastnictví	výměra parcely celková podle KN (m ²)	výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
747	-----	lesní pozemek		485	117504	103000
752	-----	lesní pozemek		485	511950	223600
841	-----	ostatní plocha	ostatní komunikace	470	4503	2800
celkem						329400

Výměry částí parcel byly převzaty z podkladových dokumentů poskytnutých Moravskoslezským krajem (Plán péče o PR Dařenec na období 2009-2018 (Žárník, Kvita 2008), Plán péče o PR Dařenec na období 1999-2008 (Balhar 1998), a doplněny o údaje dle Katastru nemovitostí, rovněž dle zřizovacího předpisu. Dle Žárníka, Kvity (2008) je Přírodní

rezervace Dařenec vymezena celými (většinou dnes existujícími) parcelami, které jsou identifikovatelné se současným stavem. Dle katastru nemovitostí je ve způsobu ochrany nemovitosti navíc uvedeno „památkově chráněné území“. V některých lesnických mapách i plánovací dokumentaci se výměra území odlišuje (často je vyšší).

Ochranné pásmo:

Není vymezeno. Území v části ochranného pásma hraničí se zemědělskými pozemky charakteru trvalý travní porost a se zahradami, jinak jsou tvořeny pozemky určenými k plnění funkcí lesa. Podél Přírodní rezervace Dařenec vede také asfaltová komunikace ve směru Vřesina – Píšť.

Příloha č. M2:

Katastrální mapa PR Dařenec se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma (M 1 : 2880)

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

druh pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha	OP plocha v 0,0000 ha	způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha
lesní pozemky	32,6600	-----		
vodní plochy	0	-----	zamokřená plocha	0
			rybník nebo nádrž	0
			vodní tok	0
trvalé travní porosty	0	-----		
orná půda	0	-----		
ostatní zemědělské pozemky	0	-----		
ostatní plochy	0,2800	-----	neplodná půda	0
			ostatní způsoby využití	0,2800
zastavěné plochy a nádvoří	0	-----		
plocha celkem	32,9400	-----		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: ---
chráněná krajinná oblast: ---
jiný typ chráněného území: ---

Natura 2000

ptačí oblast: ---

evropsky významná lokalita: ---

Příloha č. M1:

M1: Orientační mapa s vyznačením území v měřítku 1 : 10 000

1.6 Kategorie IUCN

IV. území pro péči o stanoviště / druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Ochrana ojedinělého přirozeného lesního porostu.

Pozn.: Předmět ochrany je od roku 1969 navržen velmi nevhodně, a vyvolává dojem, že se opravdu jedná o ojedinělý přirozený lesní porost (jakoby v rámci Slezské nížiny další porosty neexistovaly nebo byly nepřirozené). Vzhledem k cílům ochrany uvedených v předchozí plánovací dokumentaci (KVITA, ŽÁRNÍK 2008) a současnému stavu Přírodní rezervace Dařenec, by bylo vhodné předmět ochrany definovat spíše takto:

Předmětem ochrany Přírodní rezervace Dařenec jsou fragmenty středního lesa se střídáním lesa vysokokmenného s aktuálním porostem polonských dubohabřin ve Slezské nížině a s výskytem asociací *Molinio arundinacea-Quercetum* (Samek 1962) na přechodu k asociaci *Carici brizoidis-Quercetum* (Neuhäsl in Mikyška et al. 1968), var. s *Quercus robur* ve 3. dubo-bukovém vegetačním stupni s řadou vzácných druhů dřevin např. břízou pýřitou (*Betula pubescens*), jabloní lesní (*Malus sylvestris*) či lýkvcem jedovatým (*Daphne mezereum*), a vzácnými druhy ptactva i hmyzu.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. Ekosystémy/společenstva

název společenstva	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu (ekotopu) společenstva
asociace <i>Molinio arundinacea-Quercetum</i> SAMEK 1962 <i>na přechodu k</i> asociaci <i>Carici brizoidis-Quercetum</i> NEUHÄUSL in MIKYŠKA et al. 1968 (varianta s <i>Quercus robur</i>)	10	3. vegetační stupeň dubo-bukový s břízou pýřitou (<i>Betula pubescens</i>), dubem letním (<i>Quercus robur</i>), lískou obecnou (<i>Corylus avellana</i>), javorem klenem (<i>Acer pseudoplatanus</i>), lípou srdčitou (<i>Tilia cordata</i>) a habrem obecným (<i>Carpinus betulus</i>) ve Slezské nížině. Půdotvorným substrátem jsou sprašové hlíny, místy ve spodinách smíšené s fluvio-glaciální sedimenty. Půdy jsou pseudogleje (modální, luvické), příp. hnědozemě (oglejené) nebo kambizemě (oglejené).

Asociace LBB <i>Carpinion betuli</i> (dubohabrové háje), <i>Stelarian lohosteae-Carpinetum betuli</i> (LBB02, suboceánické vlhké dubohabřiny), LBB03 <i>Carici pilosae-Carpinetum betuli</i> (Polonské dubohabřiny)	5	Asociace tvořená dubem letním (<i>Quercus robur</i>), lípou srdčitou (<i>Tilia cordata</i>), habrem obecným (<i>Carpinus betulus</i>), a břízou bělokorou (<i>Betula pendula</i>), příměs topol osika (<i>Populus tremula</i>), třešň ptačí (<i>Prunus avium</i>) v keřovém patru často líska obecná (<i>Corylus avellana</i>) či bez černý (<i>Sambucus nigra</i>), bylinné patro je zapojeno. V jižní části rezervace, mozaika. Polonské dubohabřiny – obdobná druhová skladba, doplněn javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>) a buk lesní (<i>Fagus sylvatica</i>), v podrostu dominantní ostřice chlupatá (<i>Carex pilosa</i>), je zastoupeno více hájových druhů. Na jihozápadním okraji, nejmenší rozloha.
Asociace LDA <i>Quercion roboris</i> (Západoevropské a středoevropské acidofilní doubravy), LDA04 <i>Holco mollis-Quercetum roboris</i> (Vlhké acidofilní doubravy)	60	Výskyt dubu letního (<i>Q. robur</i>) i zimního (<i>Q. petraea</i>), kromě břízy bělokoré (<i>Betula pendula</i>) i břízy pýřitá (<i>Betula pubescens</i>), příměs topol osika (<i>Populus tremula</i>), olše lepkavá (<i>Alnus glutinosa</i>), lípa srdčitá (<i>Tilia cordata</i>), v keřovém patru krušina olšová (<i>Frangula alnus</i>) a líska obecná (<i>Corylus avellana</i>). V bylinném patru převažuje ostřice třeslicovitá (<i>Carex brizoides</i>). Nejrozšířenější společenstvo vyvinuté na rovinách v polohách s nepropustným podložím.

B. Druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
Jabloň lesní <i>Malus sylvestris</i>	jednotlivé stromy (keře), v roce 2017 nepotvrzena	C4a	Roztroušeně po celém území rezervace. Druh vázaný na zachovalé lesní porosty termofytika a mezofytika
Lýkovec jedovatý <i>Daphne mezereum</i>	jednotlivé keře u cesty Závada – Hať, 4 kusy	C4a	Roztroušeně po celém území rezervace, zřejmě ustupující druh.
jedle bělokorá <i>Abies alba</i>	V oplocenkách ve východní části, volná podsadba, několik set kusů	C4a	Edifikátor vegetačních stupňů s výskytem od 3. vegetačního stupně přirozeně v zastoupení do 5%.
orlíček obecný <i>Aquilegia vulgaris</i>	1 rostlina	C3	Jižně od pomníčku hraběnky Mechtildy
zeměžluč okolkatá <i>Centaurea erythraea</i>	5 kolonií	C4a	Na okraji lesní cesty v jižním okraji
rožec hajní <i>Cerastium lucorum</i>	30 kusů, setrvalý stav, plus dalších 5 rostlin	C4a	U pomníčku hraběnky Mechtildy na křižovatce cest
prýšec mandloňovitý <i>Euphorbia amagdaloides</i>	Několik desítek	C4a	Roztroušeně v rezervaci, často u cest
třezalka rozprostřená <i>Hypericum humifusum</i>	Porost 0,5 m ²	C3	Na okraji jižní cesty podél jižního okraje
lipnice širolistá <i>Poa chaixii</i>	Desítky	-	V porostu na jižním okraji

slepýš křehký <i>Anguis fragilis</i>	rozmnožující se populace	LC	Roztroušeně po celém území rezervace.
strakapoud malý <i>Dendrocopos minor</i>	hnízdění dvou párů při okraji rezervace	VU	Vázán na doupné stromy.
strakapoud prostřední <i>Dendrocopos medium</i>	hnízdění dvou párů (centrální a východní část rezervace)	VU	Vázán na doupné stromy.
krutihlav obecný <i>Jynx torquilla</i>	pravděpodobné hnízdění jednoho páru v minulosti, zastižen 1 ex.	VU	Vázán na doupné stromy.
datel černý <i>Dryocopus martius</i>	Jeden hnízdící pár	LC	Vázán na doupné a staré stromy.
kalous ušatý <i>Asio otus</i>	Hnízdící pár, zastižen 1 ex.	LC	Potřebuje dutiny stromů ke hnízdění.
lejsek bělokrký <i>Ficedula albicollis</i>	Hnízdění 8 párů	NT	Hnízdí v opadavých lesích a parcích.
větevníček <i>Pseudeuparius sepicola</i>	Ojediněle se vyskytující druh, dokladován 1 ex. Z dubu v porostním okraji	NT	Polyfágní, vývoj na listnatých dřevinách (habr obecný, duby, olše).
polník <i>Agilus olivicolor</i>	z území dokladován; 5 ex. Z listů habru v jižní části	NT	Výskyt v teplejších oblastech, vývoj na tenkých větvičkách habru a lísky.
kozlíček <i>Menesia bipunctata</i>	Nalezeny larvy, jejich požerky i staré výletové otvory	NT	V suchých kmíncích krušiny olšové (<i>Frangula alnus</i>).
<i>Colydium filiforme</i>	Neuvedeno	VU	Vzácný druh starých dubů v chodbách červotočů
lesák <i>Pediacus depressus</i>	Imaga pod kůrou, 3 ex. V noci na dřevě.	EN	Vzácný a lokální druh listnatých, přírodě blízkých lesů.
<i>Mycetophagus ater</i>	Neuvedeno	EN	Mykofágní druh plodnic dřevních hub listnatých dřevin. V ČR jen 2 lokality.
<i>Mycetophagus fulvicollis</i>	Neuvedeno	VU	Výskyt a vývoj vázán na sušší, rozpadající se dřevo listnatých dřevin.
nosatec <i>Trachodes hispidus</i>	Neuvedeno	NT	Na větvích ležících na půdním povrchu.
pýchavovník červcový <i>Endomychus coccineus</i>	Neuvedeno	VU	Listnaté lesy, na myceliích pod kůrou stromů, plodnicích dřevních hub.
drabčík <i>Sepedophilus bipunctatus</i>	Nalezen 1 ex. Prosevem dutiny	EN	Staré a poškozené stromy, tlející dřevo s dřevními houbami a jejich mycelii.
potemník <i>Corticeus fasciatus</i>	Neuvedeno	EN	V chodbách kůrovců pod kůrou listnatých dřevin, zejména dubů.
květomil <i>Mycetochara flavipes</i>	Neuvedeno	VU	Dutinový druh s noční aktivitou, typický pro staré stromy, zejména lípy a duby.
potemník <i>Pentaplyllus testaceus</i>	Neuvedeno	VU	Na stromových houbách, v dutinách, ve starém dřevě s mycelii dřevokazných hub, pod kůrou dubů.

sprokřídlec olšový <i>Drapena curvata</i>	Výskyt jednotlivě v průběhu července a srpna	VU	Druh typický pro lužní les, často výskyt v mokřadních olšinách. Vývoj na listech olše, případně břízy.
strakáč březový <i>Endromis versicolora</i>	Výskyt pravidelně od března do dubna (května)	VU	Listnaté a smíšené lesy pahorkatin se zastoupením břízy (<i>Betula</i> sp.)
hřbetozubec dubový <i>Drymonia ruficornis</i>	Pravidelně na světlu v květnu	NT	Jednotlivě i lokálně v listnatých lesích, housenky se vyvíjí na dubech (<i>Quercus</i> sp.), motýly výskyt jednotlivě od května do června.
hranostajník březový <i>Furcula bicuspis</i>	Uváděn dtb.	VU	Jednotlivě až vzácně, housenky se vyvíjejí na bříze (<i>Betula</i> sp.), motýly v jedné generaci od května do července.
hřbetozubec Milhauserův <i>Harpyia milhauseri</i>	Nalezen 19. 5. 2005.	VU	Široce rozšířený, motýl vázaný na listnaté lesy s příměsí břízy (<i>Betula</i> sp.), která je živnou rostlinou housenek.
hřbetozubec dvoubarvý <i>Leucodonta bicoloria</i>	Nalezen 23. 5. 2011	VU	V listnatých lesích se zastoupením živné rostliny břízy (<i>Betula</i> sp.), případně dubu (<i>Quercus</i> sp.)

Poznámka:

Stupně ohrožení:

Zákonem chráněné druhy (symbol §) : KO – Kriticky ohrožený druh, SO – Silně ohrožený druh, O – Ohrožený druh, dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky č. 175/2006 Sb. zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody.

Druhy Červených seznamů (ČS) ČR: EX – Vyhynulý, RE – Druh vymizelý na území ČR, EW – Vyhynulý nebo vyhubený ve volné přírodě, CR – Kriticky ohrožený druh, EN – Ohrožený druh, VU – Zranitelný druh, NT – Téměř ohrožený druh, LC – Málo dotčený druh, NE – Nevyhodnocené druhy, DD – Taxon, o němž jsou nedostatečné údaje.

Rostlinné druhy: Druhy dle Červeného seznamu v kategorii: C3 – druh ohrožený; C4a – druh vyžadující pozornost, méně ohrožený.

Zdroje informací:

KOUTECKÁ, V., KOUTECKÝ, T. (2017) Inventarizační průzkum Přírodní rezervace Dařenec z oboru botanika. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 32 stran.

STONAVSKÝ J., KURAS, T., KOČVARA, R. (2017) Přírodní rezervace Dařenec. Inventarizační průzkum zoologický. Saproxyliční brouci (Coleoptera), Motýli (Lepidoptera), Ptáci (Aves) a Netopýři (Chiroptera). Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava. 33 pp.

ŽÁRNÍK, M., KVITA, D. (2008) Plán péče o Přírodní rezervaci Dařenec na období 2009-2018. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 24 stran.

Vlastní terénní šetření provedené v letním období roku 2018.

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

Přírodní rezervace Dařenec není v překryvu s evropsky významnou lokalitou nebo ptačí oblastí.

1.9 Cíl ochrany

1. Obnovit střední les [horní etáž tvoří stromy semenného neboli generativního původu; spodní etáž tvoří převážně stromy a keře vegetativního (výmladkového) původu].

2. V minulém plánu péče bylo dle ŽÁRNÍKA A KVITA (2008) cílem ochrany rozšířit vegetaci asociace *Molinio arundinacea-Quercetum* SAMEK 1962 (má charakter přechodu k dubové variantě asociace *Carici brizoidis-Quercetum* NEUHÄUSL in MIKYŠKA et al. 1968) na celé ZCHÚ, tzn. přeměnit bezezbytku vegetaci dubohabřin a porosty s geograficky nepůvodními dřevinami (vyjma dubu ceru *Quercus cerris*) na antropogenně (vhodně je antropocenně) podmíněnou vegetaci bezkolencových doubrav. Prakticky to znamená, že vyjma dubů (dub letní *Quercus robur*, dub zimní *Quercus petraea*, dub cer *Quercus cerris*) a bříz (bříza pýřitá *Betula pubescens*, bříza bělokorá *Betula pendula*) bude většina ostatních stromů v horní etáži vykácena. Z ostatních druhů dřevin budou ušetřeny jen některé jednotlivě vybrané stromy, které jsou pro území něčím mimořádně výjimečné, např. protože jsou významným biotopem hmyzu, ptáků nebo netopýrů, anebo jsou výjimečné svým stářím (resp. svými rozměry).

3. Zachovat populaci jabloně lesní (*Malus sylvestris*).

Pozn.: Vzhledem k bodu ad 2. Pokud by došlo k ponechání horní etáže dubů a bříz v netknutém stavu (bez zásahu). Zejména u břízy pýřité (*Betula pubescens*) to bude mít za následek její celkový rozpad a zmizení z porostu. Bříza pýřitá (*Betula pubescens*) je v současné době přestálá a téměř ve stádiu rozpadu. Potřebuje vytvořit prostor k nasazení a regeneraci. V tomto případě je proto vhodné provést některé zásahy i v horní etáži.

Rovněž i dle aktuálního stavu výskytu asociací dle posledního botanického průzkumu (Koutecká, Koutecká ml., 2017) a například nepotvrzení populace jabloně lesní (*Malus sylvestris*), podpořit spíše tento cíl ochrany:

- Usilovat o obnovu a zachování charakteru středního lesa s dosavadním výskytem a druhovou skladbou dřevin, zejména břízy pýřité (*Betula pubescens*) a dubu letního (*Quercus robur*) generativního původu a lípy srdčité (*Tilia cordata*), lísky obecné (*Corylus avellana*) a habru obecného (*Carpinus betulus*) či dalších dřevin původu vegetativního. V dalších částech území vytvořit mozaiku vysokokmenného lesa s přirozenou druhovou skladbou a stromovými jedinci ponechanými jako doupné stromy a k přirozenému fyziologickému rozpadu pro podporu entomofauny a hnízdění ptactva či netopýrů.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Poloha: Přírodní rezervace Dařenec (dále jen PR Dařenec) se nachází asi 500 m od obce Vřesina (u Opavy) v pravém směru na obec Pišť. Obklopena je převážně lesem, ve své horní části směrem k Polsku rezervaci obklopují luční společenstva. Územím prochází Naučná stezka Okolo Vřesiny a cyklotrasy 6091 a 6094. /zemí přetíná asfaltová komunikace a několik lesních cest typu 1L a 2L. V části hranic se území dotýká i zástavby (zahrady charakteru trvalého travního porostu).

Geomorfologie: Jedná se především o rovinaté území v pahorkatině s některými terénními úpady. Rozpětí výšek terénu se pohybuje v rozmezí od 250 do 280 m. n. m.

Biogeografie: Dle regionálního členění reliéfu (Demek et al. 1987) patří území do provincie Středoevropská nížina, podprovincie Středopolské nížiny, oblasti Slezské nížiny, podcelku Hlučínská pahorkatina a do okrsku Vřesinská pahorkatina. Území PR Dařenec je rovněž i součástí biogeografického regionu podprovincie Polonské (Culek [ed.] 1996; Culek et al., 2013). Dle regionálně-fytogeografického členění (Skalický 1988) patří území do obvodu Česko-moravské mezofytikum, do okresu 74 – Slezská pahorkatina a do podokresu 74b – Opavská pahorkatina, bioregion Opavský (2.2).

Geologie: Půdotvorným substrátem jsou pleistocénní sprašové hlíny překrývající reliktu fluvio-glaciálních šterkopísků.

Pedologie: Půdy jsou pravděpodobně pseudogleje (modální – PGm, luvické – PGI), příp. luvizemě nebo kambizemě (oglejené – KAg). Jedná se o hlinité, hluboké půdy (luvizemě modální s kambizeměmi pseudoglejovými, lokálně na písčích s kambizemí arenickou). V korytě toku, který protéká periodicky územím, se nachází glej typický (modální).

Hydrologie: Lokalita se nachází povodí oblasti řeky Odry. Periodický tok v hlavní terénní depresi orientované k jihu je bezejmenným přítokem Bečvy, která se u Zabelkova vlévá do Odry (přítok nad soutokem s řekou Olší).

Klimatologie: Dle QUITTA (1971) se území nachází v oblasti MT10 – mírně teplá oblast, průměrná roční teplota 7,5°C, průměrný úhrn srážek 640 až 680 mm. Patrný je projev zvýšené kontinentality (z Polska). Dle Köppovi klasifikace podnebí se území nachází v oblasti mírného oceánického klimatu.

Vegetace: Dle geobiocenologického klasifikačního systému (BUČEK, LACINA 1999) lze převažující geobiocenózy zařadit do skupiny typů geobiocénů (STG) s přechodovým charakterem mezi STG 3B-BD(3)4 – *Tili-querceta roboris fagi* (lipové doubravy s bukem) a STG (3)4AB(3)4 – *Abieti-querceta roboris-piceae* (smrkové jedlové doubravy).

Potenciální přirozenou vegetaci představuje převážně dubová bučina asociace *Carici brizoides-Quercetum* (sensu Neuhäuslová et al. 1998), tj. vlhká acidofilní doubrava *Holco mollis-Quercetum* (sensu Chytrý 2013) a na jihovýchodním okraji také lipová dubohabřina asociace *Tilio-Carpinetum* (sensu Neuhäuslová et al. 1998), tj. suboceánická vlhká dubohabřina asociace *Stellario holesteae-Carpinion betuli* (sensu Chytrý 2013).

Z lesnicko-typologického hlediska se území nachází v Přírodní lesní oblasti 32 – Slezská nížina ve 3. vegetačním stupni dubo-bukovém, zastoupeny jsou převážně živné a obohacené ekologické řady (HOLUŠA, 1999; HOLUŠA, 2007; PLÍVA, 1991).

V současné době lesní porosty v PR vykazují charakter přechodu mezi tvarem lesa vysokým a středním. Historicky šlo pravděpodobně o hospodářský tvar lesa nízkého, který následně přešel generativním zmlazováním dubu letního (*Quercus robur*) a břízy pýřité (*Betula pubescens*) do tvaru lesa středního. Dnes v některých částech území najdeme spíše les vysoký (vysokokmenný) a částečně les střední (sdružený).

Převažujícími dřevinami jsou dub letní (*Quercus robur*), vyskytuje se i dub zimní (*Quercus petraea*), ojediněle i dub cer (*Quercus cerris*). Je zde i nepůvodní dub červený (*Q. rubra*). Z bříz se vyskytuje jak bříza bělokorá (*Betula pendula*), tak bříza pýřitá (*Betula pubescens*), která je vzácnější. Na části porostu je patrný skupinovitý výskyt převážně mladých porostů lípy srdčité (*Tilia cordata*), v úrovni se rovněž vyskytuje habr obecný (*Carpinus betulus*), kolem periodického toku je častější výskyt javoru klene (*Acer pseudoplatanus*). Ojediněle se vyskytuje i smrk ztepilý (*Picea abies*). V keřovém patře, velmi výrazně v některých částech rezervace dominují značně rozrostlé polykormony lísky obecné (*Corylus avellana*), u cest a mezerách je častá krušina olšová (*Frangula alnus*), v deluvních olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) nebo i topol osika (*Populus tremula*). Mezi dřeviny vysazené v poslední době jako mladé kultury patří buk lesní (*Fagus sylvatica*) a jedle bělokorá (*Abies alba*). Ze vzácných keřů se ojediněle vyskytuje lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*). V bylinném patře dominují trávovité druhy. Jako ostřice chlupatá (*Carex pilosa*) a ostřice třeslicovitá (*Carex brizoides*).

Zoologická charakteristika: Území je zajímavé jak z ornitologického hlediska, hnízdí zde řada druhů ptáků, nebo i z hlediska výskytu saproxylického hmyzu, dále i výskytu motýlů a zejména netopýřů. Brouci jsou svým výskytem vázaní na staré rozpadající se duby nebo i polykormony lísky obecné. Ptáci nalézají ve starých stromech své hnízdiště, stejně tak netopýři. Evidován je i zástupce beznohých ještěrek: slepýš křehký.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
okrotice dlouholistá <i>Cephalanthera longifolia</i>	1 rostlina (stejně místo jako v roce 2003)	ohrožený	U silnice Vřesina- Pišť
netopýr velký <i>Myotis myotis</i>	4 ex. na lovu při severním okraji	kriticky ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy.
netopýr černý <i>Barbastella barbastellus</i>	Registrován v centrální části rezervace, opakovaně, min. 12 ex.	kriticky ohrožený	V dutinách stromů a podobných suchých úkrytech.
netopýr vousatý <i>Myotis mystacinus</i>	Jednotlivě při lovu a přeletu na lesní cestě, 5 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr Brandtův <i>Myotis brandtii</i>	Ojedinele při lovu a přeletu, 3 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr vodní <i>Myotis daudentonii</i>	Opakovaně při přeletu v centrální části, 8 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr večerní <i>Eptesicus serotinus</i>	Při okraji rezervace v pozdním létě, 9 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr severní <i>Eptesicus nilssonii</i>	Jednotlivě na lovu a přeletu, 3 ex. v severním okraji	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr stromový <i>Nyctalus leisleri</i>	Opakovaně, lov a přelet, 7 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
Netopýr rezavý <i>Nyctalus noctula</i>	Mimo a při okrájí rezervace, jednotlivě, 5 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr hvízdavý <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Při přeletu, méně početný, 2 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr nejmenší <i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Nepříliš početný, lov na lesní cestě, min. 2 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr parkový <i>Pipistrellus nathusii</i>	Opakovaně lov i přelet, min. 8 ex.	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
netopýr ušatý <i>Plecotus auritus</i>	Zastižen pouze jednou na okraji u Hájenky	silně ohrožený	Jeskyně, sklepy, štoly, staré pudy, suché dutiny stromů.
batolec červený <i>Apatura ilia</i>	Dokumentovaný výskyt z blízkého okolí (NDOP)	ohrožený	Okolí vodotečí v měkkém luhu, v průběhu července na lesních cestách.

Zdroje informací:

KOUTECKÁ, V., KOUTECKÝ, T. (2017) Inventarizační průzkum Přírodní rezervace Dařenec z oboru botanika. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 32 stran.

STONAVSKÝ J., KURAS, T., KOČVARA, R. (2017) Přírodní rezervace Dařenec. Inventarizační průzkum zoologický. Saproxyliční brouci (Coleoptera), Motýli (Lepidoptera), Ptáci (Aves) a Netopýři (Chiroptera). Krajský úřad Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava. 33 pp.

ŽÁRNÍK, M., KVITA, D. (2008) Plán péče o Přírodní rezervaci Dařenec na období 2009-2018. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 24 stran.
Vlastní terénní šetření provedené v letním období roku 2018.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Z údajů předchozí plánovací dokumentace vyplývá, že území bylo vyhlášeno už v roce 1969, nyní se blíží téměř 50-ti letům své existence. V rámci vyhlášovacích dokumentací byl stanoven předmět ochrany poněkud obecně – ochrana ojedinělého přírodě blízkého porostu.

V průběhu existence PR Dařenec bylo vypracováno značné množství inventarizačních průzkumů, dokladujících významnost lokality. Zpracovány byly inventarizační průzkumy: zoologické (ornitologický, saproxyliční brouci, motýli, netopýři), botanický v roce 1990, 2003, 2017, v roce 1992 průzkum mechorostů. Lesnické inventarizační průzkumy byly zpracovány téměř každých 10 let pravidelně od roku 1982, následně 1993, 2007 a poslední v roce 2017. V území se nachází několik informačních cedulí o jeho unikátnosti.

Dle Weissmannové et al. (2004) se jedná o jeden z mála zachovalých přirozených porostů podmačených dubohabřin na pseudoglejích. Z hlediska fytoocenologického mají tato společenství nejbližší k asociaci *Carici-Quercetum*, která má centrum právě na severní Moravě a ve Slezsku.

Dle Stanovského (2017) je PR Dařenec zachovalá dubová bučina, která představuje pozůstatek přirozené lesní a bylinné skladby Hlučínské pahorkatiny.

b) lesní hospodářství

Základní přehled o stavu lesa a způsobech hospodaření v širším okolí PR Dařenec v minulosti podává Žaloudík (1984). Základní charakteristiku chráněného území potom Weissmannová (2004), významné nálezy řádu Coleoptera byly publikovány např. Vávra & Stanovský (2013). Plán péče zpracoval Žárník a Kvita (2008).

Dle věku porostních skupin je možné usuzovat, že rámcově cca 3 roky před vyhlášením území byla zahájena z přírodního hlediska nevhodná obnova území úzkými náseky zalesněnými částečně nepůvodními dřevinami jako dub červený (*Quercus rubra*) a smrk ztepilý (*Picea abies*), a částečně dřevinami odpovídajícími hypotetické dřevinné skladbě dle souborů lesních typů jako buk lesní (*Fagus sylvatica*), lípa malolistá (*Tilia cordata*) a jedle bělokorá (*Abies alba*).

Dle leteckých fotografií pořízených v roce 1952 (zdroj: <http://kontaminace.cenia.cz/>) byly plochy současné PR Dařenec stejně lesnický využívány, jako jsou dnes. Z map jsou patrné existence mladších listnatých porostů v části rezervace blíže obci Vřesina. Hranice území jsou patrné už v roce 1952. Území má stejný charakter jen porosty dorostly do stádia dospělosti (v některých případech), dnes jsou rozvolněnější a výškově i tloušťkově diferencovanější.

Dle Žárníka a Kvity (2008) lesní porosty v území PR Dařenec byly historicky formovány intenzivním hospodařením. V interiéru porostu je dodnes patrný habitus středního lesa. Rezervaci prochází hranice bývalých panství Lichnovských a Rotschildů. Na této hranici byly vysazovány hraniční duby, mezi něž patří i Mechtildin dub (Mechtildeneiche) u křižovatky v centrální části PR pojmenovaný podle Mechtildy Lichnovské na Chuchelné a z Voštic. Dub je v současnosti již silně poškozen, mimo jiné i požárem dutiny od rozdělaného ohně. Při jeho patě je umístěn bludný balvan z hrubozrnné červené žuly z bazální morény. Na balvanu je nápis „Mechtilden Eiche“.

Podle Mapy hodnocení zdravotního stavu lesů zpracované Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů, Brandýs nad Labem (<http://geoportal.uhul.cz/mapy/mapyzsl.html>) lesní porosty v PR Dařenec nejsou hodnoceny.

Na území PR Dařenec je platný Lesní hospodářský plán pro Lesní hospodářský celek Opava (1273) s platností od 01. 01. 2009 do 31. 12. 2018. Lesní porosty se nacházejí v imisním pásmu ohrožení D – nejnižší, ještě patrná imisní zátěž. Z hlediska funkčního zařazení je území zařazeno do lesů zvláštního určení subkategorie 32a (1.zóny CHKO, přírodní rezervace, přírodní památky). Území náleží do Přírodní lesní oblasti 32 Slezská nížina.

V území se nachází genová základna dubu letního (*Q. robur*) – uznaná jednotka reprodukčního materiálu, typu 2c, evidenční číslo: CZ-1-2C-DB-00662-32-3T. Také je zde uznaná jednotka reprodukčního materiálu pro třešni ptačí (*Prunus avium*), typ zdroje 2C, evidenční číslo: CZ-1-2C-TR-00715-32-3-T. Z hlediska funkčního potenciálu je zde evidováno velmi vhodné přirozené zamokření, často střídavé. /zemím prochází asfaltová komunikace typu 1L1 – sběrná lesní cesta (OP357/01).

c) zemědělské hospodaření

Okolní části PR Dařenec navazující blíže k obci Pišť byly pravděpodobně stejně (nebo obdobně) zemědělsky využívané spíše velkoplošným charakterem – kulturní louka. Dle leteckých fotografií z roku 1955 (<http://kontaminace.cenia.cz/>) a 2009 (2018) nelze vidět významné rozdíly v pokryvu vegetace.

d) rybníkářství

Z rybníkářského hlediska území nebylo využíváno, vzhledem k poloze to není ani možné.

e) myslivost

Území je součástí myslivecké honitby s označením CZ8109210005, s názvem Bor Sever, o výměře velikosti 764 ha. Negativním vlivem patrný na mnoha místech v rezervaci je okus na mladých vysazených kulturách buku lesního (*Fagus sylvatica*), ale i na části porostů vysazené jedle bělokoré (*Abies alba*), i když ta je v oplocence, zvěř se zde pravděpodobně dostane. Do budoucna, z hlediska obnovy středního lesa bude mít výskyt zvěře a jeho vliv na zmlazení dřevin, značný význam. Z toho hlediska je nutno výrazně redukovat stavy zvěře na minimum, neumisťovat do rezervace žádné myslivecké příkrmovací zařízení. Pouze je vhodné soustředit myslivecké kazatelny k lovu zvěře.

f) rekreace a sport

V rámci území vede naučná stezka a cyklostezka (viz výše). Území je vzhledem ke své geografické poloze a geomorfologickému charakteru, včetně kvalitní cestní sítě, velmi dobře přístupné. Z tohoto hlediska je oblíbeným výletním místem, což umocňuje i fakt umístění významných kulturních bodů (např. pomníček hraběnky Mechtildy nebo naučná cedule. Negativní vlivy návštěvnosti území mohou způsobit zejména v době hnízdění ptactva. Neměly by být však nijak významné. Nedoporučuje se pořádání hromadných sportovních akcí.

g) těžba nerostných surovin

Lokalita není dotčena těžbou nerostných surovin a jiná těžba nerostných surovin zde neprobíhá.

h) jiné způsoby využívání

Další využití PR Dařenec není známo.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

- Lesní hospodářský plán pro Lesní hospodářský celek Opava (1273) s platností od 01. 01. 2009 do 31. 12. 2018.
- Územní plán obce Píšť vydaný v říjnu 2014 Zastupitelstvem obce Píšť v říjnu 2014 s účinností ode dne 28. 10. 2014.
- Územní plán obce Vřesina vydaný Zastupitelstvem obce v roce 2011 pod číslem jednacím 6/3b dne 8. 12. 2011.
- Václavková, Melárová (2016) Strategie rozvoje obce Píšť pro období 2016-2022. Ostrava. 20 stran. Dostupné na: www.pist.cz (citováno dne 15. 10. 2018)
- V případě jakýchkoliv záměrů, které by se mohly dotknout území PR Dařenec a předmětu jeho ochrany je potřeba vyhodnotit vliv na toto území a zpracovat hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny tzv. biologické hodnocení dle § 67 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast (PLO)	32 – Slezská nížina (platnost 1999–2018)
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	LHC 1273 Opava
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	32,94 ha (Pozemky určené k plnění funkcí lesa)
Období platnosti LHP	1. 1. 2009 – 31. 12. 2018
Organizace lesního hospodářství	Lesy ČR, s. p., Lesní správa Opava

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Dle Lesnicko-typologické mapy ze zdrojů Oblastních plánů rozvoje lesů (Holuša et al., 1999) se na ploše ZCHÚ nacházejí tyto lesní typy:

Přírodní lesní oblast: 32 - Slezská nížina (platnost 1999 – 2018)				
Soubor lesních typů	Název SoLT	Hypotetická přirozená dřevinná skladba SoLT (dle Plívy 1991) – zastoupení dřevin (%)	Výměra (ha)	Podíl (%)
3H	hlinitá dubová bučina <i>Querceto-Fagetum illimerosum trophicum</i>	buk lesní (60 %), dub letní a dub zimní (30 %), habr obecný (10 %), jedle bělokorá +, jasan ztepilý +	9,39	29
3O	jedlo-dubová bučina <i>Abieti-Querceto-Fagetum variohumidum trophicum</i>	buk lesní (30 %), dub letní a dub zimní (30 %), jedle bělokorá (40%), lípy +, olše lepkavá +	21,90	66
3D	obohacená dubová bučina <i>Querceto-Fagetum (acerosum) deluvium</i>	buk lesní (60 %), lípy (20 %), duby (20 %), javory (+), jedle bělokorá (+)	0,69	2
3U	javorová jasenina <i>Acereto-Fraxinetum vallisum</i>	jasan ztepilý (40 %), buk lesní (30 %), jedle bělokorá (20 %), javory (10 %), smrk ztepilý (+), duby (+)	0,96	3
Celkem			32,94	100

Poznámka: Výměry jednotlivých SoLT jsou vztaženy na celou výměru ZCHÚ bez ohledu na bezlesí, tak jak jsou vymapovány dle Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Frýdek-Místek.

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

název dřeviny	současné zastoupení (ha)	současné zastoupení (%)	hypotetické přirozené zastoupení (ha)	hypotetické přirozené zastoupení (%)
listnáče				
bříza bělokorá (<i>Betula pendula</i>) a b. pýřitá (<i>B. pubescens</i>)	7,00	21	-----	-----
buk lesní (<i>Fagus sylvatica</i>)	1,50	5	12,89	39
dub cer (<i>Quercus cerris</i>)	+	+	-----	-----
dub červený (<i>Quercus rubra</i>)	1,00	3	-----	-----
duby (d. letní – <i>Quercus robur</i> , d. zimní – <i>Q. petraea</i>)	14,24	43	9,54	29
habr obecný (<i>Carpinus betulus</i>)	3,00	9	0,94	3
jabloň lesní (<i>Malus sylvestris</i>)	+	+	-----	-----
jasan ztepilý (<i>Fraxinus excelsior</i>)	-----	-----	0,38	1,3

javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	+	+	-----	-----
javor mlč (<i>Acer platanoides</i>)	+	+	0,1	0,3
jeřáb ptačí (<i>Sorbus aucuparia</i>)	+	+		
lípy (l. srdčitá – <i>Tilia cordata</i> , l. velkolistá – <i>T. platyphyllos</i>)	3,50	11	0,14	0,4
líška obecná (<i>Corylus avellana</i>)	1,00	3	-----	-----
topol osika (<i>Populus tremula</i>)	+	+	-----	-----
jehličnany				
borovice lesní (<i>Pinus sylvestris</i>)	+	+	-----	-----
jedle bělokora (<i>Abies alba</i>)	0,70	2	8,95	27
modřín opadavý (<i>Larix decidua</i>)	+	+	-----	-----
smrk ztepilý (<i>Picea abies</i>)	1,00	3	-----	-----
celkem	32,94	100	32,94	100

Poznámka:

Zkratky dřevin dle přílohy č. 4 k vyhlášce 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování. Přepočítáno na plochu lesních porostů dle jednotlivých dílčích výměr porostních skupin (zbytek území je bezlesí či ostatní plocha).

Z dalších dřevin, které jsou zde velmi nepatrně v příměsí, je zastoupen javor klen (*Acer pseudoplatanus*), ojediněle se vyskytuje i třešeň ptačí (*Prunus avium*), pro kterou je zde vyhlášena i uznaná jednotka reprodukčního materiálu jde pouze o několik jedinců. V Případě javoru už se jedná o mladé nárosty až mlaziny ve skupinkách na hranici rezervace v jejím středu.

Dílčí plochy

Dílčí plochy jsou totožné s jednotkami prostorového rozdělení lesa. To vychází z předpokladu odlišnosti jednotlivých porostů dle druhové, věkové, výškové skladby včetně růstových projevů a smíšení dřevin či etážovitosti porostů. Dílčí plochy v PR Dařenec tedy kopírují jednotky prostorového rozdělení lesa. Konkrétní popis lesních porostů je uveden v přílohách.

V současné době ve své celistvosti lze území charakterizovat takto:

- **721 A1a:** Plošně nevýznamná odrostlá mlazina buku lesního (*Fagus sylvatica*) s výškou cca 5 m, bývalá oplocenka, v současnosti již bez oplocení, dobře odrůstající tlaku zvěře.
- **721 A2:** Homogenní buková tyčkovina hospodářského charakteru v úzkém pásu.
- **721 A5a:** Tyčovina ve 2 menších částech, homogenní, zcela proti smyslu PR v minulosti zalesněná introdukovaným dubem červeným (*Quercus rubra*), jednotlivá příměs javoru kleny (*Acer pseudoplatanus*) z přirozeného zmlazení, věkově i výškově rozrůzněná.
- **721 A5b:** Tyčovina v původně 2 částech s převahou smrku ztepilého (*Picea abies*). Západní část byla zřejmě v rámci nahodilé těžby vytěžena a v současnosti je obnovena bukem lesním (*Fagus sylvatica*). Jednotlivě

vtroušený dub červený (*Q. rubra*), příměs lípy srdčité (*Tilia cordata*). Dobrý základ pro obnovu středního lesa.

- **721 A5c:** Skupinovitě smíšená tyčovina lípy srdčité (*Tilia cordata*) a buku lesního (*Fagus sylvatica*) s jednotlivou příměsí modřínu opadavého (*Larix decidua*) – zde nepůdní stejně jako smrk ztepilý, hospodářského charakteru. 5 oddělených částí.
- **721 A15/10/1p:** Porostní skupina věkově i prostorově diferencovaná, nerovnoměrně zapojená, blížící se cílovému stavu, v uplynulém období byla realizována pomístní skupinovitá podsadba buku na celkové ploše 0,15 ha, relativně dobře odrůstající, v současnosti vysoká 1–2 m. Značné zastoupení lípy srdčité, vhodný základ pro obnovu středního lesa. Celkově se jedná o jednu z nejvýznamnějších částí rezervace. V horní části i výskyt lísky obecné.
- **721 B0:** Nevýznamná, drobná ploška, vylišená při zařízení jako holina. Plocha má charakter mezery v kmenovině s obtížně identifikovatelnými hranicemi, nikoliv holiny. Na ploše 2 ex. silně potlačeného smrku ztepilého, zalesnění bukem lesním, navržené zásahy podle lesního hospodářského plánu nebyly realizovány nebo bylo zničeno zvěří.
- **721 B3:** Plošně nevýznamná, rozvolněná buková tyčovina s příměsí dalších listnáčů.
- **721 B5a:** Tyčovina, homogenní, zcela proti smyslu PR v minulosti zalesněná introdukovaným dubem červeným (*Quercus rubra*).
- **721 B5b:** Tyčovina ve 4 částech s převahou smrku ztepilého, místy rozvolněná, smrk částečně potlačen.
- **721 B5c:** Tyčovina s převahou buku lesního, vtroušenou lípou, jednotlivě jedle, smrk, javor klen, hospodářského charakteru.
- **721 B5d:** Tyčovina s převahou lípy a menší příměsí habru.
- **721 B15/10/1p:** Porostní skupina věkově i prostorově diferencovaná, nerovnoměrně zapojená, blížící se cílovému stavu, v uplynulém období byla realizována pomístná skupinovitá podsadba jedle bělokoré, buku lesního, dubu letního a dubu zimního na celkové ploše 0,55 ha. Podsadba oplocená, dobře odrůstající, v současnosti vysoká 1–2 m. Bříza pýřitá ve střední etáži je v současnosti na hranici dožití a postupně odumírá. Místy menší skupinky nepůvodního smrku ztepilého – rozpadající se, po celé ploše vyvinuté mezernaté keřové patro s dominantní lískou obecnou a vtroušenou krušinou olšovou.

Přílohy:

M3: Lesnicko-typologická mapa v měřítku 1:10 000 s vyznačením dílčích ploch (porostní skupiny v rámci obrysové lesnické mapy)

M4: Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů (se zákresem porostů ponechaných samovolnému vývoji) v měřítku 1 :

M5: Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech v měřítku 1 : 10 000

Tabulka „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“ – Příloha č. T1

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Na území PR Dařenec se nevyskytují ani rybníky, ani vodní plochy. Pouze v terénní depresi se nachází periodický vodní tok, funkční zřejmě na jaře nebo v zimním období. Zde

jsou vymapovány SoLT obohacené vodou nebo humusem: 3D (obohacená dubová bučina) a 3U (javorová jasanina).

2.4.3 Základní údaje o nelesních pozemcích

Na území PR Dařenec se nevyskytují nelesní pozemky. Jedinou výjimkou, která však nepatří do území, je ochranné pásmo, které je tvořeno v části hraničící s kulturní loukou a v další části hraničící se zahradami. Tato část ochranného pásma však nevyžaduje zvláštní pozornost, pouze z hlediska zákazu použití chemických prostředků.

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

Dle předchozího plánu péče o období 1999 až 2008 (BALHAR, 1998) naplánované předepsané zásady byly částečně splněny, jednalo se například o obnovu mezernatých částí jádrového porostu (dnes 721 A15/10/1p) výsadbami buku lesního, jedle bělokoré a dubu letního, tedy hlavních dřevin potenciální přirozené vegetace, což dalo základ obnovy právě pro vysokokmenný les.

Následně dle ŽÁRNÍKA A KVITA (2008) v plánu péče pro následující období 2009-2018 toto nekritické přizpůsobování vegetace představám o potenciální přirozené vegetaci považováno za nevhodné vzhledem ke stavu a charakteru rezervace. A jak správně ŽÁRNÍK A KVITA (2008) podotýkají, v případě PR Dařenec, který je de facto „přestárlým“ středním lesem s antropogenně silně podmíněnou dřevinnou skladbou, by tak došlo zcela ke zničení vegetace, která byla předmětem vyhlášení ZCHÚ. Bohužel, *sensu stricto*, předmět ochrany nehovoří o zachování středního lesa a ani předchozí plán péče (BALHAR, 1998) neuvádí v definování cílů ochrany o středním lese, ale o zachování ojedinělých zbytků lesních porostů s přirozenou dřevinnou skladbou na glaciofluvialních sedimentech. Z tohoto hlediska byl uvedený postup v období let 1999 až 2008 zcela správný.

Proto, aby byla rozpolcenost navrhovaných zásahů definitivně vyřešena, musí být jasně stanoven předmět ochrany a cíl ochrany. Předmět ochrany je proto uveden v poznámce.

Rozhodne-li se orgán ochrany přírody pro podporu takového předmětu a cíle ochrany zaměřeného na obnovu a zachování zbytků středního lesa s fragmenty lesa vysokého s přirozenou druhovou skladbou s výskytem břízy pýřité. Bude se jednat o velmi náročný úkol, spojený s intenzivním managementem.

Aby byla podpořena a včas zachycena výmladková schopnost dřevin (zejména lípy, habru, lísky, javoru, apod.) bude nutno začít s intenzivními zásahy v mladých porostech. Ve starších porostech (horních etážích) bude třeba učinit rozhodnutí, které stromy ponechat na dožití (zvláště zohlednit doupné stromy, ale i stromy schopné fruktifikace), a které vytěžit, aby uvolnili prostor pro přirozenou obnovu.

Je otázkou, zda ponechané množství odumírajících stromů bude mít vysoce pravděpodobně efekt růstu diverzity, především entomofauny vývojově vázané na dříví, nebo naopak, bude velmi komplikovat nastartování hospodářství ve středním lese. S tímto zvýšením potenciálních mikrobiotopů pro entomofaunu č rozšíření hnízdních podmínek pro řadu druhů ptáků a vyšší atraktivitu pro stromové druhy netopýrů, může dojít k celkovému potlačení obnovy a růstu břízy pýřité (*Betula pubescens*), která je zde velmi cennou dřevinou. A právě její existence v porostu dává území zcela výjimečný charakter.

Jak správně ŽÁRNÍK A KVITA (2008) podotýkají, silné stavy zvěře a její tlak na přirozenou obnovu, může zapříčinit vznik i dlouhodobější existenci malých holin, což ale bude velmi komplikovat výmladnou schopnost dřevin, tolik žádané ve spodním patře (etáži). Pak potom

není správné tvrzení, že pokud velikost holiny nepřekročí cca 0,25 ha, není vhodné se snažit holinu rychle uměle obnovit, protože „parkový“ charakter v části ZCHÚ bude mít pravděpodobně vliv na růst biodiverzity, především entomofauny. S takovým přístupem nedojde nikdy k obnově středního lesa, ale opravdu jen navození parkové atmosféry, kdy bude do budoucna velmi komplikovaná obnova dřevin obecně.

Z hlediska shrnutí závěrů pro další postup je proto vhodné na některých místech rezervace usilovat o obnovu a zachování charakteru středního lesa s dosavadním výskytem a druhovou skladbou dřevin, zejména břízy pýřité a dubu letního generativního původu a lípy srdčité, lisky obecné a habru obecné či dalších dřevin původu vegetativního. V dalších částech území vytvořit mozaiku vysokokmenného lesa s přirozenou druhovou skladbou a stromovými jedinci ponechanými jako doupné stromy a k přirozenému fyziologickému rozpadu pro podporu entomofauny a hnízdění ptactva či netopýrů.

Dalším postupným zásahem nutným z hlediska přiblížení se přirozenosti, je postupné odstranění (pozdvolné) jedinců či skupin dubu červeného a smrku ztepilého.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Kolize zájmů ochrany přírody se nepředpokládá. Prioritním zájmem ochrany je ochrana lesního porostu a podpora charakteru hospodářského tvaru lesa středního, lidskou činností vytvořeného. Z pohledu péče o lesní ekosystémy by bylo vhodné podporovat dřeviny přirozené druhové skladby, ale se schopností uplatnit se ve středním lese, zejména břízu pýřitou (*Betula pubescens*) a dub letní (*Quercus robur*). Nastolení obnovy středního lesa je prioritou.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

V PR Dařenec je dominantním porostním typem dubový s břízou pýřitou, příp. bělokorou, habrem obecným a lípou srdčitou. Dalšími porostními typy jsou lipový a bukový (ochranné pásmo). Nežádoucím porostním typem je typ smrkový s dubem červeným. Za cílový porostní typ je považován typ dubový s břízou, habrem a lípou. V PR Dařenec je cílem ochrany podpora aktivního managementu.

Vzhledem k současnému stavu PR Dařenec a charakteru porostů s rozhodnutím zaměřením se na podporu hospodářského tvaru lesa středního, se nabízejí 3 základní varianty managementových opatření:

- a) Opatření v porostech s výskytem geograficky nepůvodních druhů dřevin, jako je dub červený (*Quercus rubra*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a velmi řídké se vyskytující modřín opadavý (*Larix decidua*). Cílem opatření je urychlit přeměnu porostů na porosty s přirozenou druhovou skladbou a podpořit dřeviny se schopností tvorby pařezových výmladků. Nejlépe se zaměřit na umělou obnovu dubů (zejména letního, ale i zimního, případně dubu ceru v menším zastoupení), je možné dovolit podsadbu dalších dřevin, které jsou v rezervaci málo zastoupené: třešň ptačí (*Prunus avium*) a javor mléč (*Acer platanoides*). Není vhodné podporovat více lípu srdčitou (*Tilia cordata*), ta se

vyskytuje velmi hojně v dalších porostech a mohla by komplikovat generativní obnovu dalších dřevin. Do vzniklých volných ploch by také bylo vhodné v zimním období provést sázení břízy pýřité (*Betula pubescens*), aby byla zajištěna její další existence v ZCHÚ. Semeno primárně sesbírat v rezervaci, nejlépe použít natahání větší s jehnědami a nažkami (pozor na kvalitu genetického materiálu pro použití přirozené obnovy, vhodné by bylo požádat o schválení pro uznaný genetický zdroj přímo v PR Dařenec);

- b) Opatření ve středně starých porostech (různá vývojová stadia: tyčkoviny, tyčoviny, ale i místy mlaziny) s vysokým zastoupením lípy srdčité (*Tilia cordata*) a habru obecného (*Carpinus betulus*) a příměsí javoru klene (*Acer pseudoplatanus*) a dalších dřevin. Zde provést intenzivní obnovní zásah v intervalech cca 20 až 40 let s kompletním odstraněním starších jedinců a podporou jejich výmladné schopnosti (rovněž bude záležet na očekávané kvalitě sortimentů na palivo). Pokud se objeví přirozená obnova dubu letního (*Quercus robur*) a břízy pýřité (*Betula pubescens*) je třeba ji v porostech uváženě šetřit. Velkou komplikací zde bude zvěř, která může komplikovat celý obnovní proces.
- c) Opatření v centrální části rezervace, tj. hlavním porostech a 3-etážovitým charakterem a s výskytem lísky obecné (*Corylus avellana*). Zde bude nutno management diferencovat několika způsoby. V některých částech bude žádoucí odstranit staré polykormony lísky a tyto plochy ponechat k nasazení dalších dřevin. Staré polosolitéry dubu letního lze vyčlenit v uváženém poměru a některé jedince ponechat k fyziologickému rozpadu (přednostně ponechávat osídlené stromy ptactvem a stromy s dutinami). V rozpadajících se bříz pýřitých nezbude než je v případě výskytu kolem cest z bezpečnostních důvodů odstranit a například po nich ponechat větve s jehnědami a nažkami. Spodní mladou etáž (často habr obecný a lípa srdčitá) etáž v intervalech 20 až 40 let intenzivně prořezávat. Rovněž bude nutné sledovat sukcesí dřevin s vysokou výmladkovou schopností, zejména lípy srdčité, aby nenastoupila expanzivní charakter rozvoje. V případě obnovených porostů s bukem lesním a jedlí bělokorou, je pěstovat ve značně sníženém zakmenění s cílem zachování rozvolněnosti porostů a umožnění náletu dalších dřevin přirozené druhové skladby. Plochu podsadeb těchto dřevin v rezervaci nadále nerozšiřovat.

V minulém období platnosti bylo cílem označení a péče o vyskytující se jablň lesní (*Malus sylvestris*). Ta bohužel při posledním inventarizačním botanickém průzkumu nebyla potvrzena. Je tedy na uvážení, zda ji nedosadit do porostních okrajů. U lýkovce jedovatého (*Daphne mezereum*) ho důsledně šetřit v podrostu a podpořit jeho rozvoj.

Šetřit zvláště v okrajích a na světlinách keřové patro včetně krušiny olšové, pečovat o porostní okraje v části rezervace navazující na luční společenstva. Brzdi rozvoj nepůvodních a invazních druhů rostlin (křídlatky japonské). Příměs náletových dřevin jako topolu osiky a vrby jívy v porostních pláštích je vhodná a významně zvyšuje biodiverzitu území.

Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů: 3H, 3O, 3D (cílový hospodářský soubor 45 – hospodářství živných stanovišť středních poloh), 3U (cílový hospodářský soubor 41 – hospodářství exponovaných stanovišť středních poloh)

číslo směrnice	kategorie lesa		soubory lesních typů (SoLT)		
1	10 – lesy hospodářské 32a – lesy zvláštního určení		3H – hlinitá dubová bučina 3O – jedlo-dubová bučina 3D – obohacená dubová bučina 3U – javorová jasanina		
cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa					
SoLT	základní dřeviny	meliorační a zpevňující dřeviny (MZD)	ostatní dřeviny		
3H 3O 3D 3U	dub letní a dub zimní (50%), habr obecný (15%), lípa malolistá (20%), bříza (pýřitá a bělokorá) (10%), javor klen (5%)	Dle složení potenciální přirozené druhové skladby dřevin lze předpokládat při cílovém stavu samovolné plnění minimálního podílu MZD (ekologicko-stabilizačních dřevin).	Třešeň ptačí (<i>Prunus avium</i>), javor mléč (<i>Acer platanoides</i>), buk lesní (<i>Fagus sylvatica</i>), jedle bělokorá (<i>Abies alba</i>), olše lepkavá (<i>Alnus glutinosa</i>), jasan ztepilý (<i>Fraxinus excelsior</i>), líska obecná (<i>Corylus avellana</i>)		
A) porostní typ		B) porostní typ	C) porostní typ		
Smíšený listnatý s dubem letním a břízou pýřitou		smíšený listnatý, převážně lipovo-habrový	Alochtonní s dominancí dřevin geograficky nepůvodních (smrkový, s dubem červeným, příp. modřínem opadavým)		
základní rozhodnutí					
obmýetí	obnovní doba	obmýetí	obnovní doba	obmýetí	obnovní doba
Spodní etáž 20 až 40 let) Horní etáž fyzický věk U BK a JD, příp. Vybraných DB a BŘ – dle rozhodnutí vlastníka	nepřetržitá	V intervalu 20 až 40 let, u generativních nárůstů DBL fyzický věk	nepřetržitá	40 až 60 let (výrazně snižená)	20 (následně nepřetržitá)
hospodářský způsob					
podrostowní		podrostowní		pasečný	
dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Obnovit a zachování charakter středního lesa s dosavadním výskytem břízy pýřité a dubu letního generativního původu a lípy srdčité, lísky obecné a habru obecné či dalších dřevin původu vegetativního. V dalších částech území vytvořit mozaiku vysokokmenného lesa s přirozenou druhovou skladbou (velmi malé skupinky buku lesního a jedle bělokoré) a stromovými jedinci ponechanými jako doupné stromy a k přirozenému fyziologickému rozpadu pro podporu entomofauny či ochrany netopýřů.					
Postupné odstranění (pozdvolné) jedinců či skupin geograficky nepůvodních druhů dřevin, zejména dubu červeného a smrku ztepilého.					
Podpora diverzity dřevin a podrostu bylinného a keřového patra polonských dubohabřin.					

způsob obnovy a obnovní postup		
<p>Maximálně využívat semenné roky k podpoře přirozené obnovy (generativní obnova). V případě podsadby dřevin sadební materiál prostokořenné (z genetického hlediska). Při obnově používat oplocenky nebo individuální ochranu ve formě oplůtků. Podpora vegetativního zmlazování HB, LP, DBL, LIS, JS, OL.</p> <p>Okrajové seče, v případě přirozené obnovy DBL (nutná ochrana proti škodám zvěří), i okrajové clonné seče, skupinovitě smíšené, jednotlivě další dřeviny, ponechávání výstavků a stromů na dožití (cílený výběr).</p> <p>Uvolnění LIS pro obnovu dalších dřevin. Časné a intenzivní zásahy v LP a HB porostech (v tyčovinách).</p>		<p>Do prvních obnovních prvků výsadba listnatých dřevin, nejlépe s využitím břízy pýřité a následně dřevin cílové druhové skladby (DBL). Vhodné smíšení porostů nejlépe skupinovitě.</p> <p>Obnova umělá (dbát na kvalitu sadebního materiálu). Dosadba přimíšených dřevin (JB, JS, JV, TR).</p>
péče o nálety, nárosty a kultury		
<p>Zaměřit se na kvalitu (genetickou) a stabilitu, odstraňovat alochtonní dřeviny, dosazovat cílové dřeviny (kvalitní sadební materiál), používat prostřihávky. Udržovat nízké stavy zvěře, používat oplocenky.</p>		
výchova porostů		
<p>Pozitivní výběr, udržování přimíšených dřevin. Podpora DBL a BŘP v růstu do výšky a fruktifikaci. Později tloušťkový přírůst a polosoliterní charakter.</p>	<p>Prořezávky v častých intervalech, pozitivní výběr, tlumení LP výmladků.</p>	<p>Intenzivní zásahy s negativním výběrem, později intenzivní úrovnový (+), ale i podúrovnový výběr (-), stále uvolňování dřevin výhledového cíle.</p>
opatření ochrany lesa		
<p>Nebude zde (ani v ochranném pásmu) přikrmována zvěř, včetně podávání solí, vitamínů a léčiv. V území se nacházejí honitba – nutná spolupráce při snižování stavů zvěře z důvodu důsledné ochrany porostů. Ohrožení výskytem invazních druhů dřevin. V případě usychání porostů nebo prosychání porostů – konzultace způsobu ochrany s krajským úřadem.</p>		
provádění nahodilých těžeb		
<p>Případné nahodilé těžby SM (a DBC, příp. MD) provádět bez nutnosti ohlašování krajskému úřadu (Oddělením ochrany přírody a lesního hospodářství). Pro ostatní nahodilé volit optimální postup ve spolupráci s krajským úřadem v zejména v případě DBL a BŘP.</p>		
doporučené technologie		
<p>Veškeré zásahy realizovat mimo hnízdní období, nejlépe na podzim nebo v zimě. Použít méně hlučnou techniku z důvodu hnízdění ptactva.</p>		
poznámka		
<p>Území (včetně jeho porostních okrajů) nevyužívat pro skladování dříví.</p>		

Komplexní zásady pro ochranu území:

V porostech je ponechávat vybrané polosoliterní jedince dubu letního a břízy pýřité, přitom však dbát na bezpečnost kolem cest. Podpořit diverzitu dřevin podsadbami méně zastoupených druhů.

Převést lesní porosty na porosty přirozenou druhovou skladbou podle doporučení na základě zpracovaných Oblastních lesnicko-typologických elaborátů dostupných a uložených na příslušných pobočkách ÚHÚL (a dále dle Plívy 1991). Rozvíjet však hospodářství ve středním lese. Časový plán je dlouhodobý v horizontu cca 20 až 40 let. Nejdříve se zaměřit na odstraňování nepůvodních druhů dřevin, zejména dubu červeného smrku ztepilého.

Při obnově porostů důrazně dbát na použití kvalitního sadebního materiálu z uznaného zdroje. Obecně používat sadební materiál podle zákona a zásad – statní lesnické politiky v oblasti s nakládáním reprodukčního materiálu dřevin. Sadební materiál místní provenience. Uplatňovat spíše prostokořenné sadební materiál (vyšší pravděpodobnost genetického původu).

Při obnově používat oplocenky na ochranu proti škodám zvěří či vhodnou individuální ochranu. Vyhnout se plastovým chráničům.

Dále již nezavádět další alochtonní dřeviny – např. smrk ztepilý, modřín opadavý, dub červený, atd.

Výrazně omezit stavy zvěře na minimum, nezavádět na území PR příkrmovací myslivecká zařízení. Je vhodné umístit myslivecká lovná zařízení či pozorovatelný.

V žádném případě neaplikovat hnojení, letecké postřiky, herbicidy apod.

Pěstební a těžební práce provádět v podzimním nebo zimním období z důvodu minimálního rušení hnízdícího ptactva.

b) péče o rybníky (nádrže) a vodní toky

- - -

c) péče o nelesní pozemky

- - -

d) péče o rostliny

Podle mapování biotopů je zde lokalizován biotop L3.3D – Polonsko-karpatské dubohabřiny (charakteristika viz biomonitoring.cz), oproti botanickému inventarizačnímu průzkumu. Toto společenstvo není uvedeno v Katalogu biotopů (CHYTRÝ ET AL., 2010). Podle KOUTECKÉ A KOUTECKÉHO (2017) však výstižně charakterizuje specifikum některých slezských listnatých lesů – jejich přechodný charakter mezi polonskými a karpatskými dubohabřinami (případně až acidofilními doubravami), který je patrný i v PR Dařenec.

Likvidace dubohabřin není žádoucí, jedná se o přirozená společenstva na specifických stanovištích (svahy, vyvýšeniny ap.), kde stanovištní podmínky neodpovídají prostředí acidofilních doubrav.

Nevyhraněná společenstva podmíněná antropogenní činností se nacházejí na lesních travnatých nebo i zhutněných cestách s nezpevněným povrchem – vyskytují se zde nelesní druhy sešlapávaných míst, luční, mokřadní i ruderalní druhy, mezi nimiž mohou být i vzácné rostliny – viz druhy z červeného seznamu: *Hypericum humifusum*, *Centaurium erythraea* a dříve i *Scrophularia scopolii*.

Je nutno upozornit na nově zjištěnou poměrně početnou populaci lipnice široolisté (*Poa chaixii*) v jižní části PR (demonstánní výskyt).

Při realizaci zásahů (výřez keřového patra a těžba v porostech) je bezpodmínečně nutné nepoškozovat keříky lýkovce jedovatého (*Daphne mezereum*) a vhodné je podsadit jablono lesní (*Malus sylvestris*), která zmizela.

e) péče o živočichy

Dle doposud provedených ornitologických inventarizačních průzkumů území PR Dařenec náleží mezi významnou lokalitu pro ochranu ptactva a to nejen pro hnízdní populace například strakapoudů. Proto by se péče o lesní ekosystémy měla ubírat tímto směrem. Nutná je podpora výskytu potenciálních hnízdních – doupných stromů v současnosti i výhledově. Významný je i výskyt řady druhů netopýrů, které patří často mezi silně ohrožené nebo kriticky ohrožené druhy dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. Tito netopýři pravděpodobně žijí v suchých dutinách starých stromů.

Značný je i výskyt sozologicky významných druhů saproxylických brouků vázaných na mycelia hub v rozpadajících se dřevinách. Vhodné je tedy ponechání některých stromových jedinců k fyziologickému rozpadu. Častý je výskyt hmyzu, který je obvykle vázán na břízu nebo další dřeviny. Při docílení stálého zastoupení břízy (*Betula* sp.) bude zajištěna i exitující populace motýlů (*Lepidoptera*).

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy

Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností je uveden v příloze v tabulce T1.

Příloha:

tabulka „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“ – příloha č. T1

Pozn.: Mapa dílčích ploch a objektů je totožná s jednotkami prostorového rozdělení lesa.

b) nelesní pozemky

- - -

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranným pásmem je podle zákona č. 114/1992 Sb., § 37 odst. 1 území do vzdálenosti 50 m od hranic PR. Pro celou plochu ochranného pásma jsou doporučeny následující zásady:

- postupně převádět lesní porosty na porosty přírodě blízké podle doporučené přirozené druhové sklady na základě zpracovaných Oblastních lesnicko-typologických elaborátů (HOLUŠA 2007) dostupných a uložených na příslušných pobočkách ÚHÚL (a dále dle Plívy 1991);
- používat sadební materiál podle zákona a zásad statní lesnické politiky v oblasti s nakládáním reprodukčního materiálu dřevin. Sadební materiál místní provenience;
- nepoužívat myslivecká příkrmovací zařízení, výrazně tlumit stavy zvěře;
- nepodporovat rekreační aktivity hromadného charakteru z důvodu rušení ptactva;
- těžební a pěstební činnosti je vhodné realizovat mimo hnízdní období ptactva, tedy nejlépe na podzim a v zimě;
- vhodné je v lesních porostech kolem PR Dařenec postupovat při obnově porostů podrobným způsobem;
- okolní luční společenstva obhospodařovat rovněž přírodě blízkými způsoby, nepoužívat chemii a postřiky;
- tyto zásady vhodně zohlednit v novém lesním hospodářském plánu na následující období.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Provést obnovu a údržbu značení hranic, případně použít pro stabilizaci hranic hraničníky v lomových bodech v terénu (zejména v části hraničící se zemědělskými pozemky). V rámci území je potřeba obnovovat barevné pruhy vyznačujících hranice zvláště chráněného území. Zkontrolovat cedule se státními znaky.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Vzhledem k dlouhodobosti existence ZCHÚ a jeho původnímu předmětu ochrany, by orgán ochrany přírody měl zvážit vydání novely vyhlášení území se specifikací nového předmětu ochrany zaměřeného na podporu středního lesa.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

V současné době je v území po značených trasách prováděna cykloturistika a pěší turistika, na asfaltové komunikaci často inline bruslení. Tyto aktivity, pokud nejsou hromadného charakteru, hlučné a neznečišťují prostředí, nejsou na závadu. Pohyb mimo značené trasy a jejich další rozšiřování není žádoucí.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

PR Dařenec je velmi vhodné, vzhledem ke svému charakteru s hospodářským tvarem lesa středního a ojedinělým výskytem dubu letního v kombinaci s břízou pýřitou, k využití pro exkurze v rámci vzdělávání lesníků, a to jak středoškoláků, tak vysokoškoláků. Do budoucna by bylo vhodné naplánovat i zpracování bakalářských nebo diplomových prací například v rámci inventarizace dřevin.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Nadále pokračovat v systému započatých inventarizačních průzkumů. Vhodné by bylo je doplnit i o průzkumy mykologické (často se vyskytují takové druhy brouků, které mohou být vázány i na některé druhy hub). Inventarizační průzkumy provádět nejpozději jeden až dva roky před ukončením platnosti aktuálního plánu péče. Vhodné by bylo provést výzkumné aktivity spojené s hospodářskou úpravou středního lesa v návaznosti na jeho komplikovanou obnovu a využití polyfunkčního lesního hospodářství.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Obnovu a údržba pruhového značení (na strom, případně použití hranečnicků) cca 1000 m	-----	5.000,-
Inventarizační průzkum ornitologický 1x	-----	8.300,-
Inventarizační průzkum botanický – vyšší rostliny	-----	21.000,-
Inventarizační průzkum lesnický	-----	13.500,-
Inventarizační průzkum saproxylického hmyzu (<i>Coleoptera</i>)	-----	14.900,-
Inventarizační průzkum mykologický	-----	14.900,-
Inventarizační průzkum zoologický Netopýři (<i>Chiroptera</i>)	-----	8.300,-
Dosadba dřevin příměsí (TR, JB, JV)	-----	30.000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	115.900,-
Opakované zásahy		
Údržba oplocenek a použití individuální ochrany (kontrola 1x ročně) standardní drátěná oplocenka (180 cm) – cca 400 m délky	42.000,-	420.000,-
Opakované zásahy celkem (Kč)	-----	-----
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	420.000,-

Poznámka: Ceny vycházejí z nákladů obvyklých opatření AOPK ČR /MŽP pro rok 2018 bez DPH.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

BALHAR R. (1998) Plán péče o Přírodní rezervaci Dařenec na období 1999-2008. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 23 stran.

BUČEK A., LACINA J. (1999) Geobiocenologie II. Brno, Mendelova zemědělská a lesnická Univerzita: 240 s.

CULEK M. (1996) Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha, 347 pp.

CULEK M. [ED.] (2005) Biogeografické členění České republiky, II. díl, AOPK ČR, Praha, 590 pp.

CULEK M., GRULICH V.; LAŠTŮVKA, Z. ET AL. (2013) *Biogeografické regiony České republiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 447 s.

DEMEK, J. ET AL. (1987) HORY A NÍŽINY, ZEMĚPISNÝ LEXIKON. ACADEMIA, PRAHA, 584 s.

HOLUŠA O. (1999) Přírodní podmínky oblasti. In Holuša, J. st., Peřina, J., Holuša, O. (1999) Oblastní plán rozvoje lesů. Přírodní lesní oblast 32 - Slezská nížina (platnost 1999-2018). Přírodní lesní oblast 32 - Slezská nížina (platnost 1999-2018). Brandýs nad Labem. Depon in Frýdek-Místek. 1999.

HOLUŠA, O. (2007) Oblastní typologický elaborát. Přírodní lesní oblast 32 - Slezská nížina. Frýdek-Místek: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2007.

- CHYTRÝ M. ET AL. (eds.) (2010) Katalog biotopů České republiky. Habitat catalogue of the Czech Republic. Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR: 445 s.
- CHYTRÝ M. [ed.] (2013) Vegetace České republiky. 4. Lesní a křovinná vegetace. – Academia, Praha, 551 pp.
- KOUTECKÁ, V., KOUTECKÝ, T. (2017) Inventarizační průzkum Přírodní rezervace Dařenec z oboru botanika. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 32 stran.
- NEUHÄUSLOVÁ Z. ET AL. (1998) Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha, 341 pp.
- PLÍVA, K. (1991) Přírodní podmínky v lesním plánování. Díl 1. – In: Funkčně integrované lesní hospodářství. ÚHÚL Brandýs nad Labem. 263 p.
- QUIT, E. (1971) Klimatické oblasti Československa, Geografický ústav ČSVA, Brno.
- STONAVSKÝ J., KURAS, T., KOČVARA, R. (2017) Přírodní rezervace Dařenec. Inventarizační průzkum zoologický. Saproxyliční brouci (Coleoptera), Motýli (Lepidoptera), Ptáci (Aves) a Netopýři (Chiroptera). Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava. 33 pp.
- STANOVSKÝ, J. (2017) PR Dařenec. Lesnický inventarizační průzkum. Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava. 15 pp.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena České socialistické republiky 1: 103–121, Academia, Praha.
- VYHLÁŠKA MŽP ČR Č. 395/1992 SB., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- VYHLÁŠKA MZE ČR Č. 84/1996 SB., o lesním hospodářském plánování.
- ZÁKON ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 114/1992 SB., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- VYHLÁŠKA Č. 45/2018 SB., O PLÁNECH PÉČE.
- REZERVAČNÍ KNIHA PR DAŘENEC: Ms. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava].
- VÁVRA J. CH. & STANOVSKÝ J. (2017): Inventarizační průzkum entomologický PR Dařenec, saproxylický hmyz, Msc. dep. in KÚMSK Ostrava
- WEISSMANNOVÁ, H., A KOL. (2004) Ostravsko. In: Mackovčin P. a Sedláček M. (eds.): Chráněná území ČR, svazek X., Praha: AOPK ČR a EkoCentrum Brno.
- ŽALOUDEK V. (1984) Elaborát historického průzkumu lesů ULZ Šenov, Msc. dep. in ÚHÚL Brandýs nad Labem, pob. Frýdek-Místek.
- ŽÁRNÍK, M., KVITA, D. (2008) Plán péče o Přírodní rezervaci Dařenec na období 2009-2018. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 24 stran.
- URL: <http://geoportal2.uhul.cz/index.php> (11/2018)
- URL: <http://kontaminace.cenia.cz/> (11/2018)
- URL: <https://geoportal.lesy.cz/> (11/2018)

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
 LHC – lesní hospodářský celek
 LHP – lesní hospodářská plán
 OP – ochranné pásmo
 PR – Přírodní rezervace
 ZCHÚ – zvláště chráněné území
 SoLT – soubor lesních typů
 ÚHÚL – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

5. Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	2
1.1 Základní identifikační údaje.....	2
1.2 Údaje o lokalizaci území.....	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí.....	2
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma.....	3
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími.....	3
1.6 Kategorie IUCN.....	4
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ.....	4
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	4
1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav.....	4
1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu.....	7
1.9 Cíl ochrany.....	7
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany.....	8
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů.....	8
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti.....	11
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy.....	13
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	13
2.4.1 Základní údaje o lesích.....	13
Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů.....	14
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích.....	16
2.4.3 Základní údaje o nelesních pozemcích.....	17
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup.....	17
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	18
3. Plán zásahů a opatření.....	18
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	18
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání.....	18
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území.....	23
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností.....	23
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu.....	23
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	24
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	24
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území.....	24
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území.....	24
4. Závěrečné údaje.....	25
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	25
4.2 Použité podklady a zdroje informací.....	25
4.3 Seznam používaných zkratk.....	26
5. Obsah.....	27
6. Zpracovatelé.....	28
7. Přílohy.....	28

6. Zpracovatelé

Ing. Kateřina Holušová, Ph.D. et Ph.D., Jungmannova 444, Frýdek-Místek 738 01, email: holusova.katerina@seznam.cz

Prof. Ing. Otakar Holuša, Ph.D. et Ph.D., Jungmannova 444, Frýdek-Místek 738 01, email: holusao@email.cz

Datum zpracování: 27. listopadu 2018

7. Přílohy

Tabulky:

Příloha T1 - Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich (Tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2).

Mapy:

Příloha M1 – Orientační mapa s vyznačením území na podkladě základní mapy

Příloha M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha M3 – Lesnicko-typologická mapa

Příloha M4 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

Příloha M5 – Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech

Příloha T1 - Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich (tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2) – zvláště chráněné území

Zpracováno dle Lesního hospodářského plánu pro LHC Opava (1273) s platností od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2018 – ke stavu říjen 2018

Označení JPRL / dílčí plocha	Etáž	výměra dílčí plochy (ha)	SoLT	číslo rámcové směrnice	dřevina (dle vyhl. č. 83/1996 Sb.)	zastoupení dřevin (%)	věk	doporučený zásah	N	Pozn.	SP
721A1a	1a	0,11	3O	1A	BK	100	10	Plošně nevýznamná odrostlá mlazina BK s výškou cca 5 m, bývalá oplocenka, v současnosti již bez oplocení, dobře odrůstající tlaku zvěře. BK prosvětlovat, umožnit síji BŘP,	3	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	5
721 A2	15	0,13	3O	1A	BK	95	25	Homogenní buková tyčkovina hospodářského charakteru v úzkém pásu. Provést zásah- pozitivní výběr – prořezávka, velmi intenzivní, podpora výmladků KL.	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	5
					KL	5					
721A5a	5a	0,71	3O	1C	DBC	95	53	Tyčovina ve 2 menších částech, homogenní, zcela proti smyslu PR v minulosti zalesněná introdukovaným DBC jednotlivá příměs KL z přirozeného zmlazení, věkově i výškově rozrůzněná. DBC co nejrychleji odstranit (zohlednit, ale i hospodářské zájmy vlastníka). Podсадit dřevinami cílové skladby (DBL, TŘ, BŘP). Případně použít síji.	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	7
					KL	5					
721A5b	5b	0,23	3H	1C	SM	100	53	Tyčovina v původně 2 částech s převahou SM. Západní část byla zřejmě v rámci nahodilé těžby vytěžena a v současnosti je obnovena BK. Jednotlivě vtroušený DBC, příměs LP. Dobrý základ pro obnovu středního lesa. SM i DBC vyřezávat, podpora LP. Uvolňovat BK.	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	7
721A5c	5c	1,13	3O	1B	LP	85	53	Skupinovitě smíšená tyčovina LP a BK s jednotlivou příměsí MD. 5 oddělených částí. MD vyřezávat. Uvolňovat BK, intenzivní zásah v LP, podpora výmladků.	2	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	5
					BK	13					
					MD	2					

Označení JPRL / dílčí plocha	Etáž	výměra dílčí plochy (ha)	SoLT	číslo rámcové směrnice	dřevina (dle vyhl. č. 83/1996 Sb.)	zastoupení dřevin (%)	věk	doporučený zásah	N	Pozn.	SP
721A15/10/1p	15	8,44	3O	1A	DB	100	155	Porostní skupina věkově i prostorově diferencovaná, nerovnoměrně zapojená, v uplynulém období byla realizována pomístní skupinovitá podsadba BK na celkové ploše 0,15 ha, relativně dobře odrůstající, v současnosti vysoká 1–2 m. Značné zastoupení LP. Vyřezávat LIS – značně snížit její zastoupení. BK rozvolňovat. Do volných ploch po LIS sije BŘP, DBL. V horní etáži podpořit cílové stromy na dožití.	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1. Porost blížící se cílovému stavu. Značný výskyt polykormonů LIS.	5
	10				DB	70	108				
					BR	15					
					KL	6					
					HB	5					
					OS	2					
	1p	TR	2	14							
BK	100										
721B0	0	0,03	3O	1C	-	-	-	Drobná ploška, vylišená při zařízení jako holina. Odstranit SM, rozvolnit BK, oplocenky! Ponechat pro nálet dřevin.	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1. Mezera.	5
721B3	3	0,07	3O	1A	BK	100	33	Plošně nevýznamná, rozvolněná BK tyčkovina s příměsí dalších listnáčů. Rozvolnit. Umožnit nasazení cílových dřevin.	3	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	5
721B5a	5a	0,3	3O	1C	DBC	100	51	Tyčovina, homogenní. Výrazná redukce DBC. Volné plochy obnovit DBL a BŘP. Dosadba dřevin příměsí. Zkrácené obmýті.	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	7
721B5b	5b	0,73	3O	1C	SM	80	51	Tyčovina ve 4 částech s převahou SM, místy rozvolněná. SM a MD vytěžit. Rozvoj LP..	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	7
					MD	10					
					LP	7					
					BO	3					
721B5c	5c	0,71	3O	1B	BK	85	51	Tyčovina, jednotlivě JD, SM, KL. SM odstranit. Porost rozvolnit.	2	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	5
					LP	15					
721B5d	5d	0,82	3O	1B	LP	75	51	Tyčovina, intenzivní zásah, podpora výmladků.	2	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	5
					HB	25					

Označení JPRL / dílčí plocha	Etáž	výměra dílčí plochy (ha)	SoLT	číslo rámcové směrnice	dřevina (dle vyhl. č. 83/1996 Sb.)	zastoupení dřevin (%)	věk	doporučený zásah	N	Pozn.	SP
721B15/10/1p	15	18,74	3O, 3D, 3U	1A	DB	95	151	Porostní skupina věkově i prostorově diferencovaná, nerovnoměrně zapojená, blížíci se cílovému stavu, v uplynulém období byla realizována pomístná skupinovitá JD, BK, DBL, DBZ na celkové ploše 0,55 ha. Podsadba oplocená, dobře odrůstající, v současnosti vysoká 1–2 m. BŘP ve střední etáži je v současnosti na hranici dožití a postupně odumírá. Místy menší skupinky nepůvodního SM – rozpadající se, po celé ploše vyvinuté mezernaté keřové patro s dominantní LIS a vtroušenou krušinou olšovou. LIS prořezat, SM odstranit. Kontrola a výběr cílových stromů DBL a BŘP (dle bezpečnosti). Do vzniklých ploch po LIS sije BŘP (větve s jehnědami a nažkami). Kontrola oplocenek. Zásah v LP a HB, podpora výmladků.	1	Viz úvodní text kap. 3.1.1.	5
					KL	4					
					HB	1					
	10				HB	29	103				
					DB	27					
					BR	22					
					LP	22					
	1p				JD	70	16				
					BK	15					
					DBZ	10					
					DB	5					

Vysvětlivky: N – naléhavost, SP – stupeň přirozenosti

Naléhavost - stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany); 2. stupeň - zásah vhodný; 3. stupeň - zásah odložitelný.

Stupeň přirozenosti odvozen dle vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče.